

Απαντήσεις του Παναγιώτη Παπασταματίου
σε ερωτήσεις της εφημερίδας torontiki.gr

1 Μαρτίου 2026

1] Το σύνθημα «ελεύθερα βουνά χωρίς αιολικά», διατρέχει σχεδόν όλη την επικράτεια. Πού αποδίδεται το γεγονός ότι μια καθαρή και φτηνή ενέργεια που παράγεται από τον άνεμο προκαλεί αντιδράσεις σε τοπικές κοινωνίες;

Τρία αρχικά σχόλια:

α) Οι μικρές ή μεγαλύτερες αντιδράσεις είναι μια πραγματικότητα που προβληματίζει. Πρέπει πάντως να την τοποθετούμε στις ορθές της διαστάσεις: για παράδειγμα δεν ισχύει ότι η αντίδραση διατρέχει όλη σχεδόν την επικράτεια. Περαιτέρω, οι αντιδράσεις δεν είναι ιδιαιτερότητα των αιολικών. Κάθε παραγωγική επένδυση αντιμετωπίζει κάποιου είδους αντίδραση.

β) Το χαρακτηριστικό των αιολικών είναι ότι πρόκειται για αποκεντρωμένη μορφή παραγωγής ενέργειας, δηλαδή αναπτύσσονται κυρίως στην επαρχία και σε διαφορετικές περιοχές. Από τα μέσα της δεκαετίας του 1990, όταν άρχισε η ανάπτυξη αιολικών πάρκων, σχεδόν όλα τα έργα αντιμετώπισαν κάποιου είδους κριτική ή και έντονη αντίδραση. Σήμερα, που πλέον γίνονται έργα σε όλη την επικράτεια, η εικόνα των αντιδράσεων είναι μεγαλύτερη.

γ) Η άποψη «τίποτα και πουθενά» οδηγεί στο «ναι σε όλα» διότι οδηγεί σε ισοπεδωτισμό και ακυρώνει την αξιολόγηση και την επιλογή των καλύτερων έργων. Αντιστρόφως, αν θεωρητικά επικρατούσε αυτή η άποψη, το αποτέλεσμα θα ήταν ανάγκη περισσότερων ακριβών εισαγωγών ενέργειας και άρα υψηλότερο ενεργειακό κόστος και μεγαλύτερη εξάρτηση από τις χώρες παραγωγούς ορυκτών καυσίμων.

Παρόλα αυτά το πρόβλημα των αντιδράσεων υπάρχει και μπορεί κατά περίπτωση να οφείλεται σε ποικίλους λόγους.

Μπορεί να υπάρχουν **λόγοι γενικής φύσης** όπως π.χ. διάχυτη έλλειψη εμπιστοσύνης προς τις διαδικασίες αδειοδότησης και ελέγχου των επενδύσεων, εύλογη ανησυχία για οτιδήποτε νέο, ελλιπής ενημέρωση, παραπληροφόρηση, προώθηση της πεποίθησης ότι τα ορυκτά καύσιμα είναι επωφελή και ότι οι ανανεώσιμες είναι άχρηστες κλπ.

Μπορεί να υπάρχουν και **λόγοι που σχετίζονται με το συγκεκριμένο κάθε φορά έργο** όπως π.χ. ελλιπής ή και ανύπαρκτη διαβούλευση με την τοπική κοινωνία, ενστάσεις για το σχεδιασμό και

τη χωροθέτηση του έργου που μπορεί να είναι δικαιολογημένες, εμπλοκή με τοπικές μικροπολιτικές σε διάφορα επίπεδα κλπ.

Κρίσιμη είναι η **αδυναμία του κράτους να ενημερώσει και να πείσει τους πολίτες** για την αναγκαιότητα της ενεργειακής μετάβασης και τα οφέλη που θα έχουν οι ίδιοι αλλά και η χώρα μας από αυτή. Όταν απουσιάζει η έγκυρη και αξιόπιστη πληροφόρηση, η κοινωνία διακατέχεται από καχυποψία και αποπροσανατολίζεται από τα αντιφατικά μηνύματα.

2] Το Ειδικό Χωροταξικό Σχέδιο για τις ΑΠΕ βρίσκεται υπό διαμόρφωση. Τι θα προτείνατε να αλλάξει προκειμένου και η αιολική ενέργεια να προωθηί απρόσκοπτα αλλά και να αμβλυνθούν οι αντιδράσεις;

Το υφιστάμενο Ειδικό Χωροταξικό Πλαίσιο για τις ΑΠΕ (ΕΧΠ-ΑΠΕ) αποτελεί μια σημαντική ψηφίδα στο συνολικό πλέγμα της νομοθεσίας για την προστασία του περιβάλλοντος και την περιβαλλοντική αδειοδότηση. Το Πλαίσιο προβλέπει ζώνες αποκλεισμού, αποστάσεις από ασύμβατες χρήσεις, μεθοδολογίες εκτίμησης της επίπτωσης στο τοπίο και εκτίμησης της μέγιστης φέρουσας ικανότητας, ειδικές διατάξεις για την προστασία της ορνιθοπανίδας, ειδικές διατάξεις για τα νησιά και τους παραδοσιακούς οικισμούς κλπ. Επίσης, το Πλαίσιο είναι δυναμικό, δηλαδή δεν αποτελεί ένα στατικό κείμενο που δεν έχει μεταβληθεί από την θέσπισή του. Για παράδειγμα, η Πολιτεία μπορεί οποτεδήποτε να θεσπίσει ένα καθεστώς προστασίας μιας περιοχής με βάση την λουπή εθνική νομοθεσία, και τότε ανάλογα με τον χαρακτηρισμό της κάθε υποπεριοχής, το Πλαίσιο έχει προκαθορίσει το εάν και ποιες ΑΠΕ επιτρέπονται ή αποκλείονται σε αυτή.

Όλο το πλέγμα της νομοθεσίας, περιλαμβανομένου του ΕΧΠ-ΑΠΕ, έχει ελεγχθεί, κριθεί και έχει γίνει **αποδεκτό με διαδοχικές αποφάσεις του Συμβουλίου της Επικρατείας**. Αυτό αποτελεί μια ισχυρή απόδειξη ότι η ανάπτυξη της αιολικής ενέργειας δεν γίνεται αυθαίρετα, αλλά γίνεται με ορθολογικό τρόπο σύμφωνα με ποιοτικά και ποσοτικά κριτήρια και διαδικασίες ελέγχου.

Το σημερινό ΕΧΠ-ΑΠΕ μετρά ήδη πολλά χρόνια ζωής και ελπίζουμε η συσσωρευμένη εμπειρία από την εφαρμογή του να αξιοποιηθεί στην επικαιροποίησή του. Ωστόσο, το ΕΧΠ-ΑΠΕ αποτελεί ένα στρατηγικό πλαίσιο κανόνων και διαδικασιών και δεν αποτελεί πανάκεια. Θα πρέπει φυσικά:

- να δίνεται **προτεραιότητα στην αξιοποίηση των θέσεων με το καλύτερο αιολικό δυναμικό** ώστε να μην εμποδιστεί η μεγαλύτερη μείωση του ενεργειακού κόστους χάρη στα αιολικά πάρκα,
- να αφήνει **επαρκή χώρο για την επίτευξη των κλιματικών και ενεργειακών στόχων**, λαμβάνοντας υπόψη ότι υπάρχουν πολλά ακόμα “layers” κριτηρίων αδειοδότησης. Δεν πρέπει να νομίζεται ότι ό,τι δεν κόβεται από το ΕΧΠ, αυτό εγκρίνεται. Το αντίθετο: ο τρόπος με τον οποίο εφαρμόζεται η αδειοδοτική διαδικασία είναι εξαιρετικά αναποτελεσματικός και οδηγεί σε βάλτωμα ή ακύρωση της συντριπτικής πλειοψηφίας των υπό ανάπτυξη έργων,

- **να μην θεσπίζει τυφλούς, οριζόντιους αποκλεισμούς** ώστε να επιτρέπει τη στάθμιση των ωφελειών και των επιπτώσεων του κάθε προτεινόμενου έργου με συγκεκριμένο και τεκμηριωμένο τρόπο.

Η ΕΛΕΤΑΕΝ έχει δημοσιοποιήσει ένα αναλυτικό [Κείμενο Πολιτικής](#) για την επικαιροποίηση του ΕΧΠ-ΑΠΕ.

Το Κείμενο είναι διαθέσιμο εδώ: <https://eletaen.gr/wp-content/uploads/2026/01/26-01-05-ypomnima-eletaen-gia-EXP-APE.pdf>

Το Δελτίο Τύπου με το οποίο δημοσιοποιήθηκε είναι διαθέσιμο εδώ: <https://eletaen.gr/orizontioi-apokleismoι-afxanoun-kostos-energeias/>

3] Σε πολλές περιπτώσεις η αντίδραση τοπικών κοινωνιών στηρίζεται σε παραπληροφόρηση ακόμα και fake news. Πιστεύετε ότι υπάρχει ζήτημα σωστής κοινωνικής διαβούλευσης;

Απολύτως ναι. Φυσικά, η ανεπαρκής διαβούλευση δεν περιορίζεται στα αιολικά. Αποτελεί γενικό φαινόμενο στη χώρα και αφορά όλους μας:

- Πρωτίστως αφορά την **Πολιτεία** και τους θεσμούς της, που οφείλουν να αντλούν από την έως τώρα εμπειρία και την εμπειρία προηγμένων δημοκρατιών με στόχο τη βαθύτερη εμπέδωση κανόνων που δεσμεύουν τους πάντες.
- Φυσικά αφορά τις **επιχειρήσεις** που οφείλουν να προσεγγίζουν την κοινωνία με σεβασμό, χωρίς ελιτισμό και να εξαντλούν τον διάλογο απαντώντας σε κάθε ερώτηση και λαμβάνοντας υπόψη κάθε εύλογη ανησυχία.
- Αφορά επίσης τους **αυτοδιοικητικούς εκπροσώπους** των τοπικών κοινωνιών ώστε να αποφεύγουν τον λαϊκισμό, τον ισοπεδωτισμό και την ανεύθυνη πλειοδοσία, θέτοντας το τοπικό συμφέρον πάνω από τις μικροπολιτικές σχέσεις τους.
- Αφορά τέλος τους **πολίτες** που, μέσα στις δυσκολίες, πρέπει να αναζητούν έγκυρη ενημέρωση, να αντλούν εμπειρία από τη διάψευση προηγούμενων θεωριών συνωμοσίας ώστε να αποκρούουν τα εύπεπτα fake news, να στηρίζονται στην εμπεδωμένη επιστημονική γνώση και με βάση αυτή να διαμορφώνουν άποψη.

Η εμπειρία έχει δείξει ότι **οι ανωτέρω προϋποθέσεις δεν είναι εύκολες**. Η διαβούλευση πρέπει να αντιμετωπίζεται ως μια διαδικασία συλλογής απόψεων, ιδεών και αντιρρήσεων. Όμως το πρόβλημα εκκινεί, ίσως, από την γενική παρανόηση ότι διαβούλευση σημαίνει αλλαγή του αποφασίζοντος οργάνου. Από τη μια πλευρά, πολλοί θεωρούν ότι αν δεν επιβληθεί η γνώμη τους, η διαβούλευση είναι αποτυχημένη και από την άλλη το αποφασίζουν κάθε φορά όργανο τείνει να αγνοεί συνολικά τη διαβούλευση φοβούμενο τον περιορισμό της αρμοδιότητάς του.

Πάντως η διασφάλιση των ανωτέρω προϋποθέσεων θα οδηγήσει σταδιακά στον **εξοβελισμό των fake news, της βίας και της τοξικότητας** που κυριαρχούν πλέον στη δημόσια σφαίρα.